

بهداشت محیط

مدیریت و سازماندهی

برنامه استراتژیک

- نسخه ای از برنامه استراتژیک بیمارستان در این واحد در دسترس می باشد.
- در واحد بهداشت محیط، نسخه ای خوانا و قاب شده از مأموریت بیمارستان، در محلی مناسب و قابل رؤیت، نصب شده است.
- کلیه کارکنان واحد بهداشت محیط، از مأموریت بیمارستان و سهم این واحد در راستای دستیابی به اهداف استراتژیک آن اطلاع دارند.

مسئول

- مسئول بهداشت محیط بیمارستان حداقل دارای مدرک کارشناسی بهداشت محیط می باشد.

مدیریت و توانمندسازی نیروی انسانی

پرونده یا فایل پرسنلی

- پرونده یا فایل پرسنلی هر یک از کارکنان واحد بهداشت محیط، حداقل شامل موارد ذیل بوده و یک نسخه از آن در اختیار مسئول واحد می باشد:

Ø تمام مشخصات و جزئیات تماس کارکنان

Ø شرح وظایف شغلی امضا شده توسط فرد

Ø چک لیست های گذراندن دوره توجیهی بدو ورود امضا شده توسط فرد

Ø مدارک تحصیلی

Ø مدارک دوره های آموزشی طی شده

Ø مستندات مربوط به ارزیابی اولیه توانمندی کارکنان به منظور انجام مسئولیتهای محوله

Ø مستندات مربوط به آزمون های دوره ای ارزیابی حرفه ای و غیر حرفه ای کارکنان

Ø مستندات مربوط به کارت بهداشتی و سوابق بررسی ها و معاینات دوره ای لازم برای کارکنان (بر اساس دستورالعمل ها و قوانین موجود)

لیست کارکنان

• در واحد بهداشت محیط، لیستی از تمامی کارکنان این بخش، شامل موارد ذیل در تمامی ساعات شبانه روز، در دسترس می باشد:

Ø نام

Ø شماره تماس (شامل تلفن و آدرس خویشاوندان یا دوستانی که در صورت لزوم ،از طریق آنها بتوان با فرد تماس گرفت.)

Ø سمت

Ø تاریخ شروع بکار

Ø برنامه شیفت کاری ماهانه

Ø در مواردی که بیمارستان از پیمانکاران خارجی برای بهداشت محیط استفاده می کند نیز جزئیاتی که در بالا گفته شد باید در دسترس باشد.

دوره توجیهی بدو ورود

• در واحد بهداشت محیط ،یک کتابچه توجیهی برای آشناسازی پرسنل جدید با شرایط عمومی بیمارستان و ویژگیها و نکات اختصاصی این واحد ، موجود است که حد اقل شامل موارد ذیل می باشد:

الف) معرفی کلی بیمارستان از جمله (نقشه ساختمان، برنامه استراتژیک و برنامه بهبود کیفیت سازمان، برنامه کنترل عفونت، موضوعات ایمنی و سلامت حرفه ای ،آتش نشانی و مدیریت خطر، ویژگیهای فرهنگی و بومی مردم منطقه و چارت و سلسله مراتب سازمانی، قوانین مربوط به امور اداری و مالی همچون مرخصی ها ، تاخیر و تعجیل ، حضور و غیاب، حقوق و مزایا ، پاداش و اضافه کار ، امکانات رفاهی و ....)

ب) معرفی جزئیات و موارد خاص این واحد (خصوصاً موارد مرتبط با مسئولیتها و شرح وظایف هر فرد)

پ) زیر مجموعه ای که اطلاعات مربوط به کلیه تجهیزات و ابزار اختصاصی واحد را دربرمی گیرد.

ت) چک لیستی مبنی بر گذراندن کلیه مباحث برنامه توجیهی مربوطه، که پس از امضاء توسط هر یک از کارکنان، در پرونده پرسنلی آنان بایگانی می شود.

آزمون صلاحیت و توانمندی کارکنان

- مستندات نشان می دهند که آزمون توانمندی کارکنان باتوجه به نقش ها و مسئولیتهای آنان ، انجام می شود.
- مستندات نشان می دهند که آزمونهای توانمندی در فواصل زمانی منظم و متناسب با نقش ها و مسئولیتهای، برای کلیه کارکنان ، برگزار می شوند.
- مستندات نشان می دهند که اقدامات اصلاحی به منظور رفع نارسائیهای شناسایی شده در آزمون توانمندی کارکنان ، انجام می گیرد.
- مستندات نشان می دهند که اثربخشی اقدامات اصلاحی انجام شده در جهت ارتقاء توانمندی کارکنان، مورد بررسی قرار می گیرند.

آموزش و توانمندسازی کارکنان

- واحد بهداشت محیط ، یک گزارش ارزیابی سالانه از نیاز های آموزشی کارکنان این واحد، در راستای تحقق اهداف برنامه استراتژیک و برنامه بهبود کیفیت سازمان، به واحد آموزش یا کمیته بهبود کیفیت بیمارستان، ارائه می نماید.
- مستنداتی که نشان می دهند کلیه کارکنان ، دوره های آموزشی لازم را در فواصل زمانی مناسب، گذرانده اند، در پرونده پرسنلی آنان ، موجود است.
- مستنداتی که نشان می دهند کارکنان در فواصل زمانی مناسب در دوره های باز آموزی مدون و غیر مدون رسمی و مرتبط، شرکت می نمایند، موجود می باشد.
- کلیه کارکنان بخش، در فواصل زمانی مناسب، آموزش های لازم در زمینه اجرای صحیح احیای قلبی ریوی پایه را دریافت می نمایند.
- کلیه کارکنان در زمینه نقش خود در تشخیص ارزشها و عقاید گیرندگان خدمت، رعایت حقوق آنان و ارتقای مهارتهای رفتاری و ارتباطی خود، به طور مستمر آموزش می بینند .
- کلیه کارکنان در زمینه کنترل عفونت، ایمنی و سلامت حرفه ای، آتش نشانی، مدیریت خطر و بهداشت محیط، سالانه آموزش می بینند.

- حداقل یکبار در سال، مانور آتش نشانی و تخلیه، در بیمارستان برگزار می گردد.

کتابچه ایمنی و سلامت حرفه ای و بهداشت محیط

- کتابچه ایمنی و سلامت حرفه ای و بهداشت محیط، در این بخش موجود و شامل موارد ذیل است:
- Ø اطلاعات عمومی در ارتباط با ایمنی و سلامت حرفه ای و بهداشت محیط
- Ø اطلاعات اختصاصی برای این بخش، شامل وجود و استفاده از وسایل حفاظت فردی
- Ø يك بروشور حاوي روشهاي ايمن عملکرد و سلامت شغلي (ویژه واحد بهداشت محیط و با هدف کاهش خطرات شناسایی شده در این بخش) موجود می باشد.

کتابچه راهنمای مواد شیمیایی و کندزها

- کتابچه راهنمای مواد شیمیایی و کندزهای مورد استفاده در بیمارستان موجود است.
- سیستم اختصاصی و کدگذاری برای همه پاک کننده ها در دسترس است و ارجاع آن در کتابچه خط مشی ها و روش ها وجود دارد.
- مایعات شیمیایی باید دارای برچسب صحیح و اختصاصی باشند.

مواد خطرناک

- جدول اطلاعات مواد خطرناک در تمام بخشها در دسترس است.
- اطلاعات احتیاطی لازم برای زمانیکه محلول ها ترکیب شده و یا ریخته شوند در دسترس کارکنان است.

خط مشی ها، روشها و فرآیندها

خط مشی ها و روش ها

- یک کتابچه خط مشی ها و روشها در واحد وجود دارد که موضوعات مدیریتی و عملیاتی بخش بهداشت محیط را توصیف می نماید:

- خط مشی ها و روش ها به طور منظم بازنگری می شوند.
- خط مشی ها به روشنی مشخص می باشند.
- روشها به روشنی مشخص می باشند.
- کتابچه خط مشی ها و روشها دارای يك فهرست دقیق می باشد.
- کتابچه خط مشی ها و روش ها حداقل شامل موارد ذیل است :

Ø لکه زدایی سریع مواد خطرناک از قبیل مایعات بدن ، مواد شیمیایی و غیره

Ø نظافت تجهیزات شامل تجهیزات مراقبت از بیمار مثل ویل چیر و پایه سرم

Ø سیستم کدگذاری مستند برای تجهیزات مورد استفاده در قسمتهای خاص مثل بخشها ، دستشویی ها و اتاق ها

Ø ترکیب مواد شیمیایی و گندزدا ها

Ø ایمنی کارکنان

Ø جمع آوری و دفع فاضلاب (با در نظر داشتن و رعایت قوانین و مقررات موجود و استانداردها سازمان حفاظت محیط زیست)

Ø استعمال دخانیات

Ø کنترل رعایت الزامات و استانداردهای بخش توسط پیمانکار خارجی (در صورتی که بخش توسط پیمانکار خارجی اداره می شود)

کنترل بهداشت بخش ها و قسمت های مختلف بیمارستان

• بیمارستان چک لیست های ممیزی داخلی به منظور اطمینان از مطابقت وضعیت بهداشت بیمارستان با قوانین و آیین نامه های موجود، تهیه کرده است.

• چک لیست ها در فواصل زمانی مناسب توسط افراد آموزش دیده تکمیل می گردند .

• بخش بهداشت محیط گزارش حاصل از تکمیل چک لیست های مذکور و پیشنهادات اصلاحی لازم را به تیم مدیریت ارشد بیمارستان ارائه می نماید.

• مداخلات تأیید شده، پیگیری می شوند.

کنترل کیفیت آب بیمارستان

- کیفیت آب بیمارستان با استانداردهای کشوری آب آشامیدنی (استانداردهای ۱۰۱۱ و ۱۰۵۳ آب آشامیدنی) مطابقت دارد.

کنترل حشرات

- برنامه مستند کنترل حشرات شامل جدول زمانبندی معین برای همه قسمتهای بیمارستان بخصوص آشپزخانه وجود دارد.

- جدولی که حاوی اطلاعات مربوط به مواد خطرناک موجود در تمامی حشره کش ها ی مورد استفاده در بیمارستان و نکات ایمنی مرتبط با آنها می باشد در دسترس است .
- کنترل حشرات با یک شیوه ی منظم و برنامه ریزی شده انجام می گیرد.
- برنامه کنترل جوندگان در بیمارستان موجود است و به طور منظم پایش می شود.

امکانات و ملزومات

- یک محل ذخیره ایمن با تهویه و نور مناسب برای ذخیره تمام مواد شیمیایی موجود است.
- تسهیلاتی جهت ذخیره صحیح مواد شیمیایی موجود می باشد. (به عنوان مثال قفسه ها به نحوی چیده می شوند که مایعات، زیر مواد شیمیایی خشک قرار بگیرند.)
- محلی ایمن برای تخلیه روزانه مواد شیمیایی وجود دارد.
- ترالی های نظافت، در زمانی که مورد استفاده قرار نمی گیرند، در محل مناسبی دور از راهروها و مسیر عبور افراد نگهداری می شوند.

بهبود کیفیت، کمیته ها و جمع آوری داده ها

بهبود کیفیت

- برنامه بهبود کیفیت هماهنگ با برنامه بهبود کیفیت بیمارستان در این بخش نیز پیاده می شود .
- برنامه بهبود کیفیت بایستی دارای شاخص های عملکردی اختصاصی، قابل اندازه گیری ، واقع بینانه، و دارای زمان بندی باشد
- مستندات نشان می دهند که اجرای برنامه های بهبود کیفیت به طور دائمی پایش می شود.

کمیته

- مستندات نشان می دهند که یک نماینده از این بخش، عضو فعال کمیته کنترل عفونت می باشد.
- یک نسخه از صورت جلسات کمیته مذکور در این بخش نگهداری می شود.

جمع آوری و تحلیل داده ها

- داده های بخش بهداشت محیط جمع آوری و رایانه ای می شوند.
- علت منطقی جمع آوری هر داده، شرح داده شده است.
- چک لیست برای ممیزی داخلی بخش وجود دارد.
- ممیزی انجام می شود.
- تحلیل نتایج ممیزی و طراحی و اجرای برنامه مداخله ای مناسب بر اساس آن، مستند شده اند.
- این واحد حداقل دارای یک پایانه کامپیوتری مخصوص به خود می باشد که متصل به سیستم رایانه ای بیمارستان است.